

Устав на Български хелзинкски комитет

I. Общи положения

Член 1

Български хелзинкски комитет (БХК) е доброволно сдружение на граждани, желаещи да се занимават с наблюдение на ситуацията с човешките права в България и в други страни, както и с действия в тяхна защита.

Член 2

БХК е независимо сдружение за общественополезна дейност, което не обслужва отделна партия, политическа коалиция или лице, действащо на основание на Закона за политическите партии.

Член 3

- (1) БХК е юридическо лице със седалище гр. София.
- (2) БХК няма краен срок, за който е учреден.

II. Цели, задачи и средства за тяхното постигане

Член 4

Целите и задачите на БХК са:

1. Да организира системни наблюдения върху ситуацията с човешките права в България и в чужбина.
2. Да изготвя доклади за ситуацията с правата на човека и да ги разпространява в страната и в чужбина.
3. Да изготвя, превежда и разпространява материали, свързани с теорията и практиката на правата на човека.
4. Да организира конференции, семинари, публични акции и други законни форми на гражданска дейност, свързани със защитата на човешките права.
5. Да защитава правата на отделни физически и юридически лица на територията на Република България и в чужбина.

Член 5

(1) За постигане на своите цели и задачи БХК действа на основата на Конституцията и законите на Република България според правила за извършване на общественополезна дейност, които включват:

1. Организиране и поддържане на контакти и взаимодействие с юридически и физически лица в България и в чужбина;
2. Организиране на мисии за издирване на факти, мрежи за сигнализация и други средства за наблюдение на ситуацията с човешките права в България и в чужбина;
3. Поддържане на информационна банка;
4. Събиране на информация за международното и вътрешното законодателство, за съдебната и друга практика в областта на правата на човека;
5. Подпомагане с всички законни средства на физически лица и организации на територията на Република България и в чужбина.

(2) Управителният съвет определя реда, по който се извършва общественополезна дейност на основата на правилата по ал. 1.

Член 6

Членовете на БХК се ръководят от убеждението, че с дейността си този комитет следва да стимулира сред широката общественост потребността от такъв живот, при който достойнството, ценността и правата на всеки човек се ползват с уважение и защита, както и да допринесе за насърчаване на законодателството в областта на човешките права.

III. Членство

Член 7

- (1) Член на БХК може да бъде всяко дееспособно физическо лице или юридическо лице с нестопанска цел, което приема устава и изразява готовност да работи за целите на комитетата;
- (2) Обстоятелствата по ал.1 се удостоверяват за физическите лица с писмена декларация в молбата за приемане, отправена до Управителния съвет, а за юридическите лица - с писмена декларация в молбата за приемане, отправена до Управителния съвет, придружена от решение на управителния орган на юридическото лице, оправомощен да взема решение за членство в друго юридическо лице;
- (3) Документите по ал.2 за юридическите лица се придружават от устава или от други документи, даващи възможност да се установи достоверността на обстоятелствата по ал.2;
- (4) Членовете са длъжни да участват в Общото събрание и в управителните органи на БХК, в които са избрани, освен когато уважителни причини препятствуват това.

Член 8

- (1) Приемането на членове става от Общото събрание на комитетата с мнозинство от 2/3 от присъстващите;
- (2) Физическите и юридическите лица имат еднакви права и задължения;
- (3) Юридическите лица се представляват в органите на комитетата от едно лице, излъчено от органа на юридическото лице-кандидат, оправомощен да вземе решение за това;
- (4) Представителството по ал.3 се удостоверява с писмен документ, който се придружава от устава или от други документи, даващи възможност да се установи достоверността на обстоятелствата по ал.3;
- (5) Не се допуска юридическо лице да се представлява в БХК от физическо лице, което е член на БХК.

Член 9

Списъкът на членовете на БХК се съхранява в архива на организацията.

Член 10

- (1) Член на БХК може да напусне сдружението по своя воля като изпрати писмено заявление за това до Управителния съвет;
- (2) Юридическите лица - членове на БХК придружават заявлението по ал.1 с решение на управителния орган на юридическото лице-член, оправомощен да взема решение за членство в друго юридическо лице;
- (3) Прекратяването на членството по ал.1 се зачита от деня на изпращане на писменото заявление;
- (4) При прекратяване, преобразуване, вливане, сливане, отделяне или разделяне на юридическите лица-членове на БХК те автоматично прекратяват членството си;
- (5) Председателят или неговият заместник уведомява за постъпилите заявления на първото заседание на Управителния съвет и на първото Общо събрание;
- (6) Прекратилите членството си и изключените от сдружението нямат право да изискват обратно внесените от тях членски вноски.

Член 11

- (1) Член на БХК, който нарушава устава, може да бъде изключен от сдружението по предложение на ръководството или на най-малко трима члена;
- (2) Решението се взема от Общото събрание с мнозинство от 2/3 от присъстващите в присъствието на члена и след неговото изслушване, освен в случаите по ал.4;
- (3) Решение за изключване може да се вземе само след като председателят писмено уведоми предлаганият за изключване за деня, мястото и часа на общото събрание;
- (4) Ако предлаганият за изключване член, въпреки надеждно връченото писмено уведомление по ал.3 не се яви на общото събрание, без писмено и предварително посочване на уважителни причини за неявяването си, общото събрание взема решение по предложението за изключване без присъствието и изслушването на предложението за изключване член.

Член 11а

- (1) Членовете дължат годишен членски внос, чиито размер се определя ежегодно от Общото

събрание;

(2) Неплащането на членски внос за предходната година, което се констатира от Управителния съвет, води до прекратяване на членството;

(3) Управителният съвет представя пред Общото събрание сведения за платен членски внос веднъж годишно;

(4) Срокът на плащане на годишния членски внос е до края на месец февруари следващата година.

Член 12

Всички документи, включително протоколите от общите събрания по Член 7, 9 и 10, както и копия от документите по Член 8 се съхраняват в нарочен архив.

IV. Органи

Член 13

(1) Висш орган на БХК е Общото събрание (ОС), което се състои от всички членове на сдружението;

(2) ОС се свиква най-малко веднъж годишно.

Член 14

(1) ОС се свиква от Управителния съвет или от 1/3 от членовете на сдружението. ОС е законно ако присъстват повече от половината членове;

(2) Свикването става с писмени покани, изпратени най-малко четиринадесет дни предварително, с които се оповестява деня, часа на започване, мястото и проекта за дневен ред. Поканата се обнародва в "Държавен вестник" само за общи събрания, на които ще се избират нови управляващи органи;

(3) В случай, че са изпълнени условията на ал. 1 и 2 от настоящия член за свикването на ОС, един час след предварително обявения час за започване то може да взема решения колкото и членове да присъстват.

Член 15

(1) Общото събрание:

1. изменя и допълва устава на БХК и други вътрешни актове;

2. избира Управителен съвет;

3. избира председател и заместник-председател на комитета;

4. приема годишни отчети за дейността, включително по отделните проекти, изразходваните средства и текущото финансово състояние от органите на комитета;

5. приема проекти на Управителния съвет за бъдещата организация на дейността и бюджета на комитета;

6. взема решения за необходимостта от внасяне, реда за определяне на размера и начина на внасяне на членските вноски;

7. приема и изключва членове на комитета;

8. отменя решения на другите органи на БХК, които противоречат на закона, устава на комитета и други взети от ОС решения;

9. взема решения за откриване и закриване на клонове и за участие в други организации.

(2) Решенията на органите на сдружението, които са взети в противоречие със закона, устава или предходно решение на общото събрание, могат да бъдат оспорвани пред общото събрание по искане на заинтересуваните членове на сдружението или на негов орган, отправено в едномесечен срок от узнаването им, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Член 16

(1) ОС взема решения само по въпроси, които са предварително вписани в поканата като проект за дневен ред;

(2) Членовете на БХК, с изключение на юридическите лица, могат да гласуват на ОС по пълномощие;

(3) Един член може да представлява не повече от един член на комитета въз основа на писмено пълномощно, което се депозира в началото на събранието пред председателстващия събранието, а впоследствие се прилага към архива на БХК. Преупълномощаване не се допуска.

Член 17

- (1) ОС взема решения с обикновено мнозинство на присъстващите, освен в случаите, в които настоящият устав предвижда друго;
- (2) За изменение на устава, за прекратяване и преобразуване на сдружението, са необходими гласовете на 2/3 от присъстващите;
- (3) Решения по Член 30, ал.3 се вземат с мнозинство 2/3 от всички членове на БХК;
- (4) Решения по ал.2 не могат да се вземат, когато събранието се провежда по реда на Член 14, ал.3 от настоящия устав.
- (5) Член на общото събрание няма право на глас при решаването на въпроси, отнасящи се до него/нея, неговия/нейния съпруг(а) или роднини по права линия - без ограничения, по съребрена линия - до четвърта степен, или по сватовство - до втора степен включително, както и до юридически лица, в които той/тя е управител(ка) или може да наложи или възпрепятства вземането на решения.

Член 18

- (1) Управителният съвет (УС) се състои от пет до седем члена и се избира за срок от две години;
- (2) Юридическите лица, които са членове на сдружението, могат да предлагат за членове на Управителния съвет и лица, които не са членове на БХК.

Член 19

Управителният съвет:

1. ръководи работата по цялостната дейност на комитета, включително и тази в обща полза;
2. изготвя отчети за дейността и финансовото състояние на комитета и ги представя пред ОС;
3. изготвя проектоплан за дейността и проект за бюджет на комитета и го представя пред ОС;
4. взема решения за привличане на сътрудници и определя размера и формите на тяхното възнаграждение;
5. управлява имуществото на комитета;
6. представлява комитета и определя обема на представителната власт на отделни свои членове;
7. определя адреса на комитета;
8. взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не спадат в правата на друг орган.

Член 20

- (1) УС се свиква от председателя или упълномощен от него измежду членовете на УС заместник или по искане на поне двама негови членове;
- (2) Лицата по ал.1 са длъжни да известят всички членове на УС;
- (3) УС може да взема решения ако присъстват повече от половината негови членове;
- (4) Председателят е длъжен да свика заседание на УС при писмено искане на една трета от членовете му. Ако председателят не свика заседание на УС в седмичен срок, то може да се свика от всеки един от заинтересуваните членове на УС. При отсъствие на председателя заседанието се ръководи от определен от УС негов член;
- (5) Присъстващо е и лице, с което има двустранна телефонна или друга връзка, гарантираща установяването на самоличността му и позволяваща участието му в обсъждането и вземането на решения. Гласуването на този член се удостоверява в протокола от председателстващия заседанието.

Член 21

- (1) Решенията на УС се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите, с изключение на решенията по Член 19, т.1 и 5 и Член 35, ал.1, които се вземат с мнозинство от всички членове;
- (2) УС може да вземе решение и без да бъде проведено заседание, ако протоколът за взетото решение бъде подписан без забележки и възражения за това от всички членове на УС.

Член 22

Член на УС може да го напусне по свое желание след като писмено заяви това на едно от заседанията на УС.

Член 23

Председателят на БХК се избира за срок от две години от ОС измежду членовете на избрания УС.

Член 24

(1) Председателят:

1. ръководи работата на комитета между заседанията на УС в съответствие с решенията на ОС и УС;
2. ръководи заседанията на УС на комитета;
3. провежда и следи за изпълнението на взетите решения от ОС и от УС на комитета;
4. сключва трудови договори със сътрудници и помощен персонал на комитета след одобряване на кандидатурата от УС;
5. дава отчет пред УС и ОС за своята дейност като председател.

(2) Председателят може да възлага свои правомощия по т.1, 2, 3 и 4 на други членове на комитета.

Член 25

Заместник-председателят на БХК се избира за срок от две години от ОС измежду членовете на избрания УС.

Член 26

(1) Заместник-председателят:

1. в отсъствието на председателя и ако за негов заместник не е упълномощен друг член на УС провежда и следи за изпълнението на взетите решения от ОС и УС;
2. в отсъствието на председателя и ако за негов заместник не е упълномощен друг член на УС ръководи заседанията на УС.

(2) Заместник-председателят може да възлага свои правомощия по ал.1 на други членове на комитета.

Член 27

Всеки член на комитета има право на достъп до архива.

V. Контрол, документация и разходване на имуществото за осъществяване на общественополезна дейност

Член 28

Веднъж годишно БХК осигурява извършването на проверка на дейността си от лицензиран експерт-счетоводител.

Член 29

(1) БХК води книги за протоколите от заседанията на ОС и УС. Ръководещият заседанието на ОС или УС и лицето, изготвило протокола, удостоверяват и отговарят за верността на съдържанието му.

(2) БХК изготвя доклад за дейността си веднъж годишно, който съдържа данни относно:

1. съществените дейности, изразходваните за тях средства, връзката им с целите и програмите на организацията и постигнатите резултати;
2. размера на безвъзмездно полученото имущество и приходите от другите дейности за набиране на средства;
3. финансовия резултат.

(3) Докладът за дейността на БХК е публичен. Той се предоставя на централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност при Министерството на правосъдието до 31 май всяка година.

Член 30

(1) БХК може безвъзмездно да разходва имущество при осъществяване на дейността, насочена за постигане на своите цели.

(2) Подборът на лицата и начинът на тяхното подпомагане от БХК се извършват в зависимост от целта и финансовите възможности на сдружението по ред и правила, определени от устава и по решение на УС. Информацията за реда, по който се извършва подборът, е общодостъпна.

(3) За безвъзмездно разходване на имуществото на БХК за осъществяване на общественополезна дейност е необходимо мотивирано решение, взето от ОС с мнозинство 2/3 от всички негови членове, когато е в полза на:

1. лица от състава на другите му органи и техните съпрузи, роднините им по права линия - без ограничение, по съребрена линия - до четвърта степен, или по сватовство - до втора степен включително;
2. лица, били в състава на управителните му органи до 2 години преди датата на вземане на решението;
3. юридически лица, финансирали организацията до 3 години преди датата на вземане на решение;
4. юридически лица, в които посочените лица в т. 1 и 2 са управители или могат да наложат или възпрепятстват вземането на решения.

Член 31

БХК не може да сключва сделки с лицата по Член 30, ал. 3, т. 1, както и с юридически лица, в които посочените лица са управители или могат да наложат или възпрепятстват вземането на решения, освен ако сделките са в очевидна полза на БХК или са сключени при общи условия, публично обявени.

VI. Финансиране и имущество

Член 32

(1) Средствата и имуществото на БХК се образуват от:

1. членски вноски в пари или друго имущество;
2. дарения;
3. завещания;
4. стопанска дейност, която е свързана с целите на комитета по Член 4.

(2) Стопанската дейност на БХК включва:

1. издаване и разпространяване на материали, свързани с правата на човека;
2. консултантска дейност, свързана с правата на човека.

VI. Преобразуване и прекратяване

Член 33

Преобразуването и прекратяването на БХК става в съответствие с глава 3 на Закона за юридическите лица с нестопанска цел с решение на ОС, което не се провежда по реда на Член 14, ал. 3, взето с мнозинство 2/3 от присъстващите.

Член 34

Прекратяването може да стане и по решение на съда в предвидените от закона случаи.

Член 35

(1) При прекратяване на БХК по решение на ОС, ОС взема решение за ликвидация, която се извършва от УС или от определено от УС лице, както и за разпределяне на имуществото;

(2) Останалото след удовлетворяване на кредиторите имущество на сдружението се разпределя на други нестопански организации за защита на човешките права по решение на ОС.